

ทุนส่งเสริม
การผลิตตำรา

การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development

การพัฒนาหลักสูตร = Curriculum
L ส722ก 2564

B0001661
bib:13399117114

พิมพ์ครั้งที่ 6

ดร.สิทธิพล อัจฉรินทร์
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สิทธิพล อัจฉินทร์.

การพัฒนาหลักสูตร = Curriculum Development / สิทธิพล อัจฉินทร์. -- พิมพ์ครั้งที่ 6.

-- ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564.

389 หน้า

1. การศึกษา -- หลักสูตร. 2. การประเมินหลักสูตร. (1) ชื่อเรื่อง.

375.001

ISBN 978-616-438-123-0

เลขเรียกหนังสือ..... L
..... ส 722 ก 2564
เลขทะเบียนหนังสือ..... B0001661
วันที่ลงทะเบียน..... ๒ พ.ย. 2565
ได้มาจาก..... งบประมาณ ๒๕๖๕

พิมพ์ครั้งที่ 1	สิงหาคม 2557	จำนวน	500 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 2	กันยายน 2559	จำนวน	500 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 3	มกราคม 2561	จำนวน	500 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 4	พฤศจิกายน 2561	จำนวน	500 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 5	กุมภาพันธ์ 2563	จำนวน	500 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 6	มกราคม 2564	จำนวน	500 เล่ม

พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2564

ราคา 290 บาท

สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร	1
1.1 ความหมายของหลักสูตร	2
1.2 ความสำคัญของหลักสูตร	7
1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร	8
1.4 คำศัพท์เกี่ยวกับหลักสูตร	12
1.5 ระดับของหลักสูตร	14
1.6 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี	16
1.7 ความเป็นมาของการศึกษาและหลักสูตรไทย	17
1.8 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและการเรียนการสอน	23
บทสรุป	25
คำถามท้ายบท	27
บรรณานุกรม	28
บทที่ 2 รูปแบบของหลักสูตร	31
2.1 แนวคิดในการออกแบบหลักสูตร	32
2.2 รูปแบบของหลักสูตร	35
2.3 หลักสูตรเนื้อหาวิชาหรือหลักสูตรรายวิชา (The Subject Matter Curriculum)	42
2.4 หลักสูตรสัมพันธ์วิชา (Correlated Curriculum)	43
2.5 หลักสูตรผสมผสานหรือหลักสูตรหมวดวิชา (Fused or Fusion Curriculum)	46
2.6 หลักสูตรหมวดวิชาแบบกว้าง (Broad Fields Curriculum)	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7 หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม (Social Process and Life Function Curriculum)	49
2.8 หลักสูตรกิจกรรมหรือประสบการณ์ (Activity or Experience Curriculum)	51
2.9 หลักสูตรแบบแกน (Core Curriculum)	53
2.10 หลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum)	54
บทสรุป	60
คำถามท้ายบท	62
บรรณานุกรม	63
บทที่ 3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	65
3.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร	66
3.2 ธรรมชาติหรือความเป็นจริงของหลักสูตร	68
3.3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร	69
3.3.1 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Ralph W. Tyler	69
3.3.2 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Hilda Taba	76
3.3.3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ John G. Saylor and William M. Alexander	77
3.3.4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Malcolm Skilbeck	79
3.3.5 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ สัจด์ อุทรานันท์	82
3.3.6 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ วิชัย วงษ์ใหญ่	85
3.3.7 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ อารัง บัวศรี	89
3.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	93
3.5 ระบบการพัฒนาหลักสูตร	97
3.6 หลักการพัฒนาหลักสูตร	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
บทสรุป	100	
คำถามท้ายบท	102	
บรรณานุกรม	103	
บทที่ 4	พื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตร	105
4.1	พื้นฐานด้านปรัชญาการศึกษา	106
4.2	พื้นฐานด้านสังคมและวัฒนธรรม	116
4.3	พื้นฐานด้านจิตวิทยา	119
4.4	พื้นฐานด้านธรรมชาติของความรู้	137
4.5	พื้นฐานด้านเศรษฐกิจ	142
4.6	พื้นฐานด้านการเมืองการปกครอง	144
4.7	พื้นฐานด้านความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	146
บทสรุป	147	
คำถามท้ายบท	149	
บรรณานุกรม	150	
บทที่ 5	การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	153
5.1	การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	154
5.2	การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	160
5.3	การกำหนดเนื้อหาสาระ	167
5.4	การกำหนดแนวการจัดการเรียนการสอน	173
5.5	การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	178
บทสรุป	190	
คำถามท้ายบท	192	
บรรณานุกรม	193	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
บทที่ 6	การนำหลักสูตรไปใช้	195
6.1	ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้	196
6.2	บทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้	197
6.3	หลักการในการนำหลักสูตรไปใช้	201
6.4	งานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้	202
6.5	ปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้	211
	บทสรุป	215
	คำถามท้ายบท	216
	บรรณานุกรม	217
บทที่ 7	การประเมินหลักสูตร	219
7.1	ความหมายของการประเมินหลักสูตร	220
7.2	จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร	222
7.3	ระยะของการประเมินหลักสูตร	227
7.4	สิ่งที่ต้องประเมินในเรื่องหลักสูตร	229
7.5	ขั้นตอนการประเมินหลักสูตร	232
7.6	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร	237
7.7	ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร	239
7.8	ปัญหาในการประเมินหลักสูตร	240
	บทสรุป	241
	คำถามท้ายบท	243
	บรรณานุกรม	244
บทที่ 8	รูปแบบการประเมินหลักสูตร	247
8.1	ประเภทของรูปแบบการประเมินหลักสูตร	248
8.2	รูปแบบการประเมินหลักสูตรโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ แบบ Puissance	252

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
8.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Ralph W. Tyler	260
8.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Robert L. Hammond	264
8.5 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Michael Scriven	266
8.6 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Robert E. Stake	268
8.7 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Malcolm Provus	273
8.8 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Daniel L. Stufflebeam	276
8.9 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Doris T. Gow	278
8.10 ข้อเสนอแนะในการเลือกรูปแบบการประเมินหลักสูตร	279
บทสรุป	280
คำถามท้ายบท	281
บรรณานุกรม	282
บทที่ 9 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	285
9.1 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	286
9.2 ความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	287
9.3 องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา	288
9.4 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	291
9.4.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	294
9.4.2 การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา	296
9.4.2.1 การกำหนดรายวิชา	296
9.4.2.2 การกำหนดรหัสวิชา	301
9.4.2.3 การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	306
9.4.2.4 การกำหนดเวลาเรียน	308
9.4.3 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	311

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
9.4.4 การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล และเกณฑ์การจบการศึกษา	315
บทสรุป	323
คำถามท้ายบท	325
บรรณานุกรม	326
บทที่ 10 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	327
10.1 รายชื่องานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	328
10.2 ตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	345
10.2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของไทย	328
10.2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของ ต่างประเทศ	342
บทสรุป	363
คำถามท้ายบท	364
บรรณานุกรม	365
บรรณานุกรม	369
ดัชนี	381
ประวัติผู้เขียน	389